

מצליח. כל קשר עם ישראל היה מכביד על שיתוף זה. עליכן באה תשובה קריה מאוד מפי ה' נשיא קנדי. גם היא השתמש בפורום עיתון נאי — מסיבת העיתונאים בבית הלכן. אמר הוא: ארצות הברית תפעל נגד כל התקפה צבאית במרחב. היתה זו חרביפיות. מי שרצה, יכול היה לראות בכך הבטחה לישראל. אך רבים מצאו בהכרזה כוונה הפוכה ודקא: הבטחה

העם הטכסים הוושן

הוא טכסים גאוני! נאנח השבוע ח"כ. אך לא היתה שום גאוניות בתימורו של דויד בן גוריון. הוא חזר בפעם המאה ואחת על טכסים ישן-נושן, בו השתמש תמיד כאשר רצה להסיח את דעת הקהל. בכל מיקרה כזה סומך בן גוריון על סיעת חרות בכנסת. הוא יודע שדי לו להוכיח מילים מסוימות, כדי שסיעה זו תתקומם, תקים שערוריה ותפסיק את ישיבת הבית. התוצאה: הכל מבינים כי אנשי חרות צודקים, הכל מתרגמים על ראש הממשלה — והכל שוכחים את העניין אשר ראש הממשלה רצה בהשכחתו. **הבית מתפוצץ.** כך זה קרה גם ה' שבוע. צמרת מפא"י היתה שסועה ומוזעז. עת. שני האישים המרכזיים ביותר של ה' מישטר הבטחוניסטי — שמעון פרס וה' איש הקטן — ניהלו זה נגד זה מלחמת חרמה עיתונאית. גולדה מאיר עמדה על סף ההתפטרות. המאורעות כמעט והגיעו לממדים של הפיכה (ראה כתבה). גם בשטח המדיני היה המצב חמור. בן גוריון היה חייב לשאת ניאום סיכום ב' כנסת מבלי שיוכל לתת תשובה לשאלות העיקריות. לכן אמר שהיטלר שימש דוג' מה לחברי חרות. הבית התפוצץ. **חיוך של להטוטן.** פרס, האיש הקטן, גולדה, קנדי — כולם נשכחו במחירי. ב' משך כמה שעות לא שאל עוד איש אם גולדה תתפטר, איך לחסום את דרכו של פרס, איך לקדם את פני הסכנה שמעבר ל' גבול. הכל שאלו: האם יתנצל בן גוריון? מה לעשות אם לא יתנצל? בן גוריון עמד מן הצד וחייך — כמו להטוטן, שהצליח בפעם האלף להוציא את הארנקים מכיסו צופיו, מבלי שירגישו ב' כך. לפחות לרגע קט רחח לו.

מדיניות ערובה לכשלו

מעולם לא הוצעה ברית בצורה מזורה יותר. העיתוי עצמו היה נבון. ברית המועצות סבלה שורה של כישלונות במרחב. על ה' תנועה הלאומית הערבית השתלטו יסודות אנטי-קומוניסטיים קיצוניים, הנתמכים על ידי שרותיהביון האמריקאיים. האיחוד ה' ערבי, אם יקום, עשוי להתמקם בקצה ה' פרו-ערבי של הקשת הניטרלית. אומנם, לברית המועצות יש הרבה סבל' גות. אין להניח כי תהיה מוכנה לנטוש את הקו המסורתי שלה, הדוגל בלאומיות הערבית, רק בגלל כישלונות זמניים. אך יש מקום להנחה כי ההנהגה הסובייטית היתה מוכנה לתווה כלשהי להידוק היח' סים עם ישראל — כדי להתחזר לעצמה את חופש התימרון, ולרמוז רמז דק לערבים. **רעיון מצויין.** בנסיבות אלה היה מקום ליוזמה ישראלית. ואכן, נמצא רעיון מצויין: לתבוע כי ארצות הברית וברית המועצות תערובנה במשותף לגבול שבין ישראל לארצות-ערב — בשני הכיוונים. אילו נתקבלה הצעה זו, היה הורב גותן לברית המועצות מעמד רישמי במרחב — דבר שהיא מעוניינת בו מאוד. ההצעה, שגובשה במשרד החוץ, היתה נבונה. אך הביצוע, בידי בן גוריון, היה מחפיר. **או — או.** כדי שהצעה מעין זו תהיה רצינית, יש להגישה בדרך הנאותה. למשל: באמצעות איגרת רישמית לחשינגטון ול' מוסקבה (אחרי הכנה חשאית מתאימה). או לפחות בנאום רישמי בכנסת. בן גוריון אומנם נאם בכנסת — אך לא הזכיר הצעה זו אף במילה אחת. תחת זאת השמיע את ההצעה בראיון שהעניק לתחנת שידור אמריקאית, אנטי-סובייטית מובהקת. ומיד הוסיף משפט שני: אם לא תיתן ערו' בה כפולה זו, היתה ישראל רוצה ברית' הגנה הדדית עם ארצות-הברית. ברית כי זאת פירושה, כמובן, העמדת שטח ישראל לרשות הקואליציה הצבאית האנטי-סובייטית. בניסוחה הסופי נראתה ההצעה, איפוא, כך: או שארצות-הברית תערוב לגבולות ישראל יחד עם ברית המועצות, או שאר' צות-הברית תתקשר עם ישראל נגדה. **התקפה — של מי?** מבחינה אמרי קאית, היתה ההצעה תלויה, כמובן, על בלימה. האמריקאים מבקשים להתבסס ב' מרחב על ברית עם עבר אלנצאר, בו הם רואים עתה כוח אנטי-קומוניסטי יציב ו'

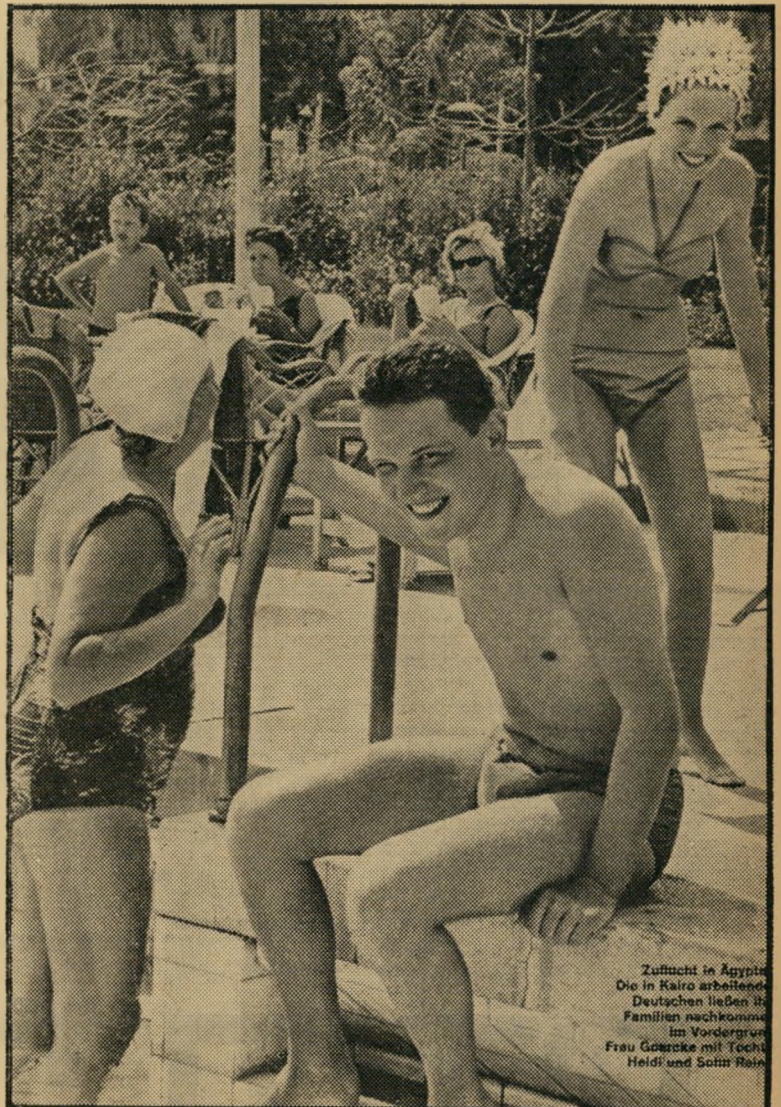
ביחס לגשק האסור, המיוצר במצרים. הע' לא האמין לה. לעומת זאת הופנתה תשומת-לב העולם להאשמות כאילו מייצרת ישראל עצמה נשק אטומי, וכי כבר יש בידה טילים להובלת ראשי-נפץ אטומיים. השבועון הגרמני דר שפיגל טוען כי המסע השיג בכל זאת הישג אחד: הוא הבהיל את המדענים הגרמניים בקאהיר. אלה החלו חוששים לעתידם, לקראת היום בו יסתיים החווה שלהם במצרים. אילו נמשך הלחץ הפסיכולוגי עליהם, יתכן כי היו חוזרים לגרמניה מרצונם — דבר שהיה פוגע, לפחות זמנית, בייצור הטילים והמטוסים במצרים. **אולם רגע אחד לפני השיא הופסק המסע.** מה קרה? רק דבר אחד: שמעון פרס חזר לארץ. מיהר לדויד בן גוריון. באותו רגע נפסק הפרק הראשון של הפרשה, והחל הפרק השני — סילוקו של הממונה.

בנו, בנו אבשלום

זה שנים היה ידוע כי שמעון פרס מתכה להודמנות לסלק את הממונה — האיש היחיד, האחרון, בנמלכת הבטחון שלא סר למשמעת, אלא נישאר כפוף במישרין לדויד בן גוריון. הממונה הפריע לפרס מכמה וכמה בחינות. שלטונו של פרס מבוסס קודם כל על כך שהוא האדם היחיד במדינה שיש לו גישה ישירה לאוזנו של בן גוריון — משמע, שיש לו אפשרות לכוון ולהפעיל את האיש הזקן, החי לו בעולמות משלו, עולמות הרחוקים מן המציאות. פרס התקרב למעמד זה. דיין הרוחק, לסקוב התפטר, סדי קולק ויצחק נבון שועבדו. רק הממונה נישאר. ובתור שליטיחיד על ממלכת האינפורמציה, היתה לו השפעה עצומה. גרוע מזה: האיש הקטן שנא את פרס, זילול בו בגלוי ואף שיתף פעולה עם גולדה מאיר, אויבתו המושבעת של פרס. עלידי סילוקו היה פרס הורג כמה וזובים במכה אחת: כיבש סוף-סוף את המינופול המוחלט על אוזני הזקן, מנחית מכה מוחצת על גולדה, ומצרף לממלכת פרס עמדת-כוח מכרעת. על כך, כאשר אץ פרס לבן גוריון, לא הסתפק בטענה כי מסע-התעמולה של הממונה פוגע בקשריו של פרס עם ממשלת גרמניה — דבר שיש לו השפעה בכמה שטחים, כגון הפיתוח הטכנולוגי, ההיצרכות הבינלאומית, הידידות עם ארצות-הברית, ועד ועוד. **פרס הרחיק לכת: הוא טען כי האינפורמציה שבידי האיש הקטן, ביחס לפעולת המדענים הגרמניים במצרים, חוזבת.** בן גוריון הזמין אליו את הממונה. הוא רמז לו בגלוי שאינו מאמין לו, ודרש לראות כמו עיניו את ההוכחות בדבר פעולת המדענים.

(המשך בעמוד 14)

• אמר לסקוב, למחרת התפטרותו, לכתב הבוקר, יוסף עברון: "זמנותו של דויד המלך לא קסמה לי, וזאת משום שלא סבלתי את התככים המרובים, בהם השתמש להשגת מטרותיו". בהמשך צייס לסקוב קטע מספר שמואל ב' על אבשלום, שעמד בשער העיר: "והי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא אל המלך אבשלום, ויקרא אבשלום אליו ויאמר: ראה, דברין טובים ונכונים, ושומע אני לך מאת המלך". האדם שלא נתן לאיש לגשת אל דויד הזקן היה, כמובן, שמעון פרס.

Zufucht in Ägypten
Die in Kairo arbeitende
Deutschen ließen die
Familien nachkommen
im Vordergrund
Frau Goecke mit Tochter
Heldi und Sotini Rein

חופשה בקאהיר גיבורי המלכודת בבאזל, היידי וריינר גרקא, לידם — אדם, אשתו של המדען. תמונה זו צולמה לפני חודש בקהיר, במסג נודע כי בן יגל לא יוסגר לגרמניה, וכי משפטו ייערך בשקט מכסימאלי.

הממשלה

המכתב זוכן

עורכי העיתונים היומיים לא הסתירו את הפתעתם, למישמע דבריו של דויד בן גוריון. נידמה היה להם, כי ראש הממשלה כינסם, כדי לצייר מחדש את תמונת התפטרותו של הממונה על שרות הבטחון. העורכים היקשו, ניסו ליישב סתירות. לי דויד בן גוריון תמיד היתה תשובה מוכנה. לבסוף שאל אחד העורכים: מה עם חילוקי הדעות בין ראש הממשלה לבין שרת-החוץ, על רקע פרשת הממונה? בן גוריון אף לא הניד עפעת, כאשר השיב: "לא היו שום חיכוכים בין משרד-הבטחון ומשרד-החוץ". למחרת השיבה גולדה מאיר עצמה לבן גוריון. היא לא עשתה זאת ישירות, אך בכל העיתונים הופיעו ידיעות ממקור מוס' מך, שסיפרו כי שרת-החוץ רוגזת על ה' דעת ראש הממשלה. שהרי לא פעם התלו' ננה גולדה על התערבותו של שמעון פרס בענייני משרדה, והחיכוכים בין שני המש' רדים הפכו מזמן שס'דבר בצמרת המישטר. המחמאות שהשפיץ בן גוריון על גולדה, באוזני העורכים, לא עשו עליה כל רושם. הן נראו לה יותר כנשיקות-מתח, העשויה להחיש את סוף הקאריירה הפוליטית שלה. **מתי** — לא היתה זו מחשבה חדשה. עוד לפני שנכנסה לבית-החולים, כשהיא סובלת משטף-דם בריאות, עמדה שרת החוץ על סף ההתפטרות. היא העריכה נכונה את סילוק האיש הקטן כצעד מכריע לקראת השתלטות שמעון פרס, הוסיקה את התוצאה. דיה הישנה של המפלגה בפני סכנה זו. כחנתה המוצהרת היתה לאיים על בן גוריון בהתפטרות שרים ותיקים כדי לאלצו לרסן את פרס. תחילה נראה שההכרעה תבוא רק לאחר הדיון בפרשת הממונה בהעדת השרים ל' ענייני בטחון, אך הופעת בן גוריון בפני העורכים הבהירה שאין הוא מוכן לחכות. למחרת ניסחה גולדה מכתב התפטרות, המופנה לדויד בן גוריון. לחבריה החתיקים, שבאו לברכה על החלמתה ועל מלאת לה 65 שנה, הבהירה כי אינה מוכנה להשלים עם תכתיבי פרס-בן גוריון. אם חברה ה' חתיקים שוב אינם מוכנים להתפטר יחד עמה — תתפטר לבדה. נותרה רק השאלה: מתי תגיש את ה' מכתב?